

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION

Bryssel den 2.4.2003
KOM(2003) 159 slutlig

KOMMISSIONENS RAPPORT TILL EUROPAPARLAMENTET OCH RÅDET

**med framläggande av slutresultatet av tillämpningen av direktiv 96/16/EG
om statistiska undersökningar av mjölk och mjölkprodukter
(enligt artikel 8 i direktiv 96/16/EG)**

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Inledning.....	3
1. Lagstiftningens genomförande	4
1.1. Allmänna synpunkter	4
1.1.1. Förverkligade framsteg.	4
1.1.2. Svårigheter vid tillämpningen.	5
1.2. Analys av de viktigaste frågorna	6
1.2.1. Proteinhalten i de viktigaste mjölkprodukterna.	6
1.2.2. Tidsramar för överföring.....	7
1.2.3. "Brutto/netto"-metoden	7
1.2.4. Treårsstatistik	8
2. Några råd när det gäller statistiken.....	9

INLEDNING

Kommissionen har upprättat denna rapport i enlighet med artikel 8 i rådets direktiv 96/16/EG av den 19 mars 1996 om statistiska undersökningar av mjölk och mjölkprodukter¹ där det fastslås att "senast den 1 juli 1999 skall kommissionen till rådet avge en rapport om de erfarenheter som vunnits vid genomförandet av direktivet. Vid detta tillfälle skall kommissionen också framlägga resultaten av den analys som avses i artikel 4.2, i förekommande fall jämte förslag om definitiv period."

Denna slutrapport följer framläggandet av den första interimrapporten den 27 september 2000 [KOM(2000) 600 slutlig] där det i sin helhet redogörs för sammanhanget vid utarbetandet och genomförandet av gällande lagstiftning.

Överföringen av denna rapport till rådet fastställdes till senast den 1 juli 1999. Den har emellertid ej kunnat överföras vid denna tidpunkt av huvudsakligen två skäl, nämligen:

- kommissionen hade vid denna tidpunkt ej tillgång till uppgifter om tillämpningen under det tredje året av den berörda lagstiftningen, då denna föreskrev att medlemsstaterna skulle lämna årsuppgifter från det gångna året till Eurostat den 30 juni 1999,
- dessutom anordnades i juli 1999 ett särskilt möte med arbetsgruppen för mjölkstatistik för att undersöka de viktigaste problem som uppstått vid tillämpningen av beslut 97/80/EG, vilket skulle kunna påverka vissa av de frågor som skulle ingå i den rapport som skulle överföras till rådet.

¹ EGT L 78, 28.3.1996.

1. LAGSTIFTNINGENS GENOMFÖRANDE

1.1. Allmänna synpunkter

1.1.1. Förverkligade framsteg.

Om de ändringar som företagits mellan tidigare lagstiftning² och ny lagstiftning³ undersöks återfinns bland skillnaderna:

Tidigare lagstiftning	Ny lagstiftning
* klassificering av ostsorter: kommissionen klassificerar medlemsstaternas ostsorter efter fetthalt per torrsubstans.	* ost klassificeras enligt mjölksort och enligt graden av hårdhet i substansen.
* klassificering av smör och andra fetter: omfattar huvudsakligen två kategorier.	* smör klassificeras i fyra kategorier. Den tidigare klassificeringen har senare ändrats genom en klassificering i nio kategorier där fem underkastats frivillig insamling och inlämning av uppgifter.
* Behandling av gränsöverskridande produktion: inom områdena för tillgång och användning behandlas import och export under olika poster.	* fränsett några skillnader som gäller produktbeskrivningen återfinns här behandlingen av de uppgifter som gäller import och export under olika poster för såväl tillgång som användning. Graden av precision för mjölkens ursprung skall förbättras.
* Behandlingen av skillnaden får en särskild post, i gengäld uppdelas posten för övrig användning i två tydligt åtskilda poster.	* Behandlingen av skillnaderna får en särskild post; den gäller endast fett och rubrikerna för helmjolk och skummjolk. Användningen är mindre preciserad än i tidigare lagstiftning men lämnar svarsfältet öppet.
* Mjolk producerad på gården: tillämpning av tabell 5 i tillämpningsbeslutet.	* Det är i tabell C i det nya tillämpningsbeslutet som frågan behandlas fränsett några skillnader. Metoduppgifterna om upprättande av statistik över mjolk producerad på gården visar hur lagstiftningen tillämpas med hjälp av olika metoder: månatliga redovisningar, skattningar eller stickprov. Det bör noteras att det råder samstämmighet mellan de sifferuppgifter som lämnas i den regionala statistiken över komjolk och de som lämnas i tabell C i beslutet.

De skillnader och viktigare framsteg som blivit föremål för prioriteringar under de år som den nya lagstiftningen tillämpats, kan förtecknas enligt följande:

- Vid utvärdering av lagstiftningens tillämpning inom området för mjolkstatistik är begreppet statistik över proteinhalt i de viktigaste mjolkprodukterna centralt. Vid olika möten med arbetsgruppen för mjolkstatistik har det så småningom uppstått samförstånd mellan medlemsstaterna och kommissionen om möjligheten att upprätta

² Rådets direktiv 72/280/EEG och kommissionens beslut 72/356/EEG.

³ Rådets direktiv 96/16/EG och kommissionens beslut 97/80/EG.

ett statistiskt tillfredsställande uppgiftssystem av hög kvalitet för detta begrepp. Mät- och/eller skattningsmetoderna för proteinhalt i de viktigaste mjölkprodukterna har analyserats, jämförts och sammanställts. Medlemsstaterna har som ett "gentlemen's agreement" åtagit sig att årligen lämna berörda uppgifter, uppmätta eller skattade enligt den metod som förefaller dem lämpligast.

- I direktiv 96/16/EG (nedan "ny lagstiftning") föreskrivs att medlemsstaterna årligen skall överföra en metodrapport om tillämpningen av lagstiftningen om mjölkstatistik. Medlemsstaterna har överfört erforderliga uppgifter och genom flera bilaterala kontakter har de metodrapporter, som överförs i enlighet med artikel 5 i direktivet i fråga, kompletterats. Dessutom har ett frågeformulär utsänts om metodiken, där nyckelfrågorna om tillämpningen av lagstiftningen om mjölkstatistik upptas. Svaren har gjort det möjligt att åskådliggöra samsyn och skiljaktigheter vid tolkningen av lagstiftningen och givit kompletterande uppgifter för utarbetandet av denna rapport.
- Regional statistik över produktionen av komjölk. Medlemsstaternas obligatoriska överföring av dessa uppgifter, något som föreskrivs i tidigare lagstiftning, (direktiv 72/280/EG upphävt genom direktiv 96/16/EG), har avvecklats i nu gällande lagstiftning. Medlemsstaterna har emellertid som ett "gentlemen's agreement" åtagit sig att på kommissionens begäran överföra dessa uppgifter. Förklaringen är den att dessa uppgifter får en särskild vikt vid analysen av utvecklingstendenserna inom mjölksektorn. Då dessa uppgifter inte är direkt tillgängliga i alla medlemsstater har Eurostat föreslagit att skattningsmetoder används som leder till statistiskt tillfredsställande, tillförlitliga och jämförbara resultat. Det är på så sätt som en databas med den regionala produktionen av komjölk kunnat upprättas och ställas till användarnas förfogande från och med det första halvåret 2002, något som utgör ett framsteg som förtjänar att understrykas.

1.1.2. Svårigheter vid tillämpningen.

De viktigaste svårigheter som inför avfattandet av denna rapport mött vid tillämpningen av lagstiftningen kan indelas i två delar: svårigheter förknippade med överföring av uppgifterna och metodiska svårigheter.

När det gäller svårigheter förknippade med överföring av uppgifterna konstaterar Eurostat i huvudsak två punkter: tidsramarna för överföringen och sekretessen.

När det gäller tidsramarna för överföring bör det understrykas att i den nya lagstiftningen om mjölkstatistik har överföring av veckostatistik avvecklats för att göra det lättare för medlemsstaterna att inom strikta tidsramar överföra statistik i huvudsak månads- och årsvis.

Den försenade överföringen av uppgifter från en del medlemsstater medför försenad aktualisering av Eurostats databaser och minskar det allmänna intresset för mjölkstatistik bland de viktigaste användarna (se bilaga 1).

När det gäller sekretess måste det konstateras att den mängd uppgifter som underkastats statistisk sekretess avsevärt ökats sedan den nya lagstiftningen trädde i kraft (se bilaga 2). Detta tvingar Eurostat att offentliggöra en del av uppgifterna endast i form av aggregerade totalvärden för EU:s 15 medlemsstater. De flesta medlemsstater går följaktligen miste om detaljinformation, något som medför en allmän utarmning av de databaser som står till användarnas förfogande. Om undersökningsenheterna läggs på nivån för "lokala

produktionsenheter"⁴ (och inte för "företag") skulle detta få till följd att deras antal ökades och det sålunda skulle undvikas att de hamnar under sekretesströskeln om tre produktionsenheter. Denna övergång från "företag" till "lokal produktionsenhet" skulle likaledes möjliggöra en starkare inriktning på uppgifterna inom området för treårsstatistik över mejeriindustrin (se nedan).

När det gäller metodsvårigheterna vid tillämpningen av lagstiftningen bör i huvudsak två frågor framhållas: å ena sidan problemet med återanvändning av halvfabrikat inom mjölkproduktionen och å den andra treårsstatistiken över mjölkföretagens struktur.

Frågan om återanvändning av halvfabrikat inom mjölkproduktionen förtjänar att särskilt uppmärksammas av två skäl. För det första möjliggörs genom innehav av uppgifter om återanvändning en fördjupad kunskap om mjölkhanteringen. Slutligen möjliggörs genom kunskap om återanvändningen att dubbel redovisning undviks, vilket för övrigt är ett krav som tydligt anges redan i direktiv 96/16/EG.

Möjligheten att upprätta treårsstatistik över mjölkföretagens struktur är direkt förknippad med en tydlig definition av berörda anläggningar: rör det sig om "företag" eller "lokala produktionsenheter"?

I själva verket snedvrider en sammanblandning av dessa båda begrepp utarbetandet av tillförlitlig statistik över anläggningarnas struktur och åskådliggör ånyo problemet med återanvändning av halvfabrikat inom mjölkproduktionen.

Bland de faktorer som förtjänar en ökad uppmärksamhet måste nämnas den överensstämmelse som bör bibehållas mellan förteckningen över definitionerna i den oförändrade mjölklagstiftningen efter dess genomförande och de olika nomenklaturer och produktklassifikationer som är föremål för regelbunden översyn (Kombinerade Nomenklaturen, Prodcom och Nace).

1.2. Analys av de viktigaste frågorna

1.2.1. Proteinhalten i de viktigaste mjölkprodukterna.

I artikel 4.2 i direktiv 96/16/EG föreskrivs en undersökning av möjligheten att utöka de årliga uppgifterna för statistik över proteinhalten i de viktigaste mjölkprodukterna. I detta syfte har medlemsstaterna under loppet av de tre år som följde på direktivets ikraftträdande genomfört förberedande sammanställningar eller undersökningar som för att nå detta mål. I samma artikel föreskrivs att kommissionen skall upprätta ett arbetsprogram för vart och ett av dessa tre år.

Vid utgången av experimentperioden har medlemsstaterna fortsatt att frivilligt överföra uppgifter som möjliggör en beräkning av proteinhalten i mjölkprodukter.

Inom denna ram har kommissionen gjort en sammanfattning av olika mät- och utvärderingsmetoder⁵ för proteinhalt i de viktigaste mjölkprodukterna. Två slags metoder kom till användning: den första grundad på uppmätning eller skattning av proteinhalten i

⁴ i den bemärkelse som finns i rådets förordning (EEG) 696/93 om enheter för observation och analys av produktionssystemet i gemenskapen (EGT, L 76, 30.3.1993, s. 1).

⁵ Framlagd för arbetsgruppen för mjölkstatistik den 14-15 november 2001.

slutprodukten ("output") och den andra grundad på halten i insatsprodukterna ("input"). Genom dessa åtgärder blir det möjligt att erhålla en tillfredsställande skattning av proteinhalten i de viktigaste mjölkprodukterna på europeisk nivå. När det gäller kriteriet för kostnad/effekt och för de kostnader som den kompletterande statistiska undersökningen medfört förefaller denna lösning vara den effektivaste.

1.2.2. Tidsramar för överföring

När det gäller tidsramarna för överföring av mjölkstatistik föreskrivs i lagstiftningen att månatliga uppgifter skall insändas senast 45 dagar efter referensmånaden. Insändande av års- och treårsuppgifter skall ske under månaderna juni och september efter referensåret. Målet är att snabbt kunna aktualisera databaserna och att på europeisk nivå inom de mest tillfredsställande tidsramarna tillhandahålla tillförlitliga, snabba och harmoniserade uppgifter.

I bilaga 1 till denna rapport visas utvecklingen av förseningar vid överföring av uppgifter för årlig eller månatlig statistik för 1997-2000 (och/eller 2001). Förseningarna i vissa medlemsstater kvarstår. Nästan två tredjedelar av medlemsstaterna uppvisar förseningar när det gäller årsstatistiken. Förseningen vid överföringen av årsstatistiken har i vissa fall under de fem år lagstiftningen tillämpats, uppgått till 5-6 månader.

Dessutom uppvisar två tredjedelar av medlemsstaterna förseningar när det gäller den månatliga statistiken. Under de fem år den berörda lagstiftningen tillämpats uppvisar tre medlemsstater en genomsnittlig försening om två månader eller mer utöver tidsgränsen om 45 dagar efter referensmånaden. Dessa förseningar hindrar att totala uppgifter för EU:s 15 medlemsstater utarbetas och stör en tillfredsställande användning av statistiska uppgifter för analys och förutsägelse av marknaden.

Eurostat har inför medlemsstaterna regelbundet kraftfullt betonat att det erfordras att uppgifterna överförs inom utsatt tid inbegripet de preliminära uppgifter där de slutgiltiga uppgifterna överförs under årets lopp.

1.2.3. "Brutto/netto"-metoden

Den nuvarande metoden för uppmätning av produktionen av de viktigaste mjölkprodukterna är en nettometod dvs. den utesluter återanvändning inom produktionskedjan. Därigenom möjliggörs en enkel uppmätning av de kvantiteter som är avsedda för direkt förbrukning och för export till var och en av medlemsstaterna. I den mån den råvara som ingår i tillverkningen skattas som helmjölk/skummjölk förefaller denna lösning vara den enklaste för att förverkliga en avvägning av denna råvaras användning. Det är lämpligt att bibehålla "netto"-metoden vid utarbetandet av mjölkstatistik.

I ljuset av de erfarenheter som vunnits och med beaktande av de djupgående förändringar som inträffat i tillverkningsprocessen för mjölkprodukter och som leder till en mer och mer betydande användning av halvfabrikat inom mjölkhanteringen skulle emellertid måttet på återanvändning möjliggöra att de statistiska uppgifterna ökas, bl. a. när det gäller användning av mjölkprodukter utanför produktionskedjan. I nuvarande lagstiftning efterfrågas emellertid inte användning av mjölkprodukter utanför produktionskedjan. Exakta uppgifter (för alla medlemsstater) om användning av mjölkprodukter utanför produktionskedjan skulle med hänsyn till deras betydelse öka kvaliteten i statistiken.

1.2.4. Treårsstatistik

I artikel 4.1 c i direktiv 96/16/EG föreskrivs överföring vart tredje år från undersökningsenheterna ordnade efter storleksklass. Tillämpningen av denna bestämmelse har medfört många svårigheter. Å ena sidan har den snabba utvecklingen av mejeriindustrins struktur gjort de storleksklasser föråldrade som definieras i tillämpningsbeslutet. Av de sexton tabellerna i tidigare lagstiftning har åtta återtagits varav sex i sin ursprungliga form av år 1972 och två genom en åtskillnad i klassifikationen (tillägg av två kompletterande klasser). Under trettio år har mejeriindustrin utvecklats kraftigt. En tillförlitlig indikation på detta är den påtagliga ökningen (nästan 10 gånger 1995-2000, se bilaga 2) av antalet sekretessbelagda koder, något som är direkt förknippat med företagskoncentrationen. Å andra sidan har de undersökta enheterna definierats som "företag". Följaktligen gäller den konstaterade utvecklingen såväl de omstruktureringar som företagits inom mejeriindustrin som de förändringar som inträffat inom produktionsteknikens struktur.

2. NÅGRA RÅD NÄR DET GÄLLER STATISTIKEN

I ljuset av de faktorer för utvärdering som ingår i denna rapport och på grundval av de erfarenheter som vunnits vid tillämpningen av lagstiftningen om mjölkstatistik skall skilda förbättringar införas i direktiv 96/16/EG genom ändringar som rör:

- proteinhalten i de viktigaste mjölkprodukterna,
- den uppmärksamhet som bör fästas vid sekretessproblemet: genom att anta den lokala enheten som undersökningsenhet och genom att om möjligt erhålla de berörda företagens tillstånd att sprida de uppgifter som i förordningens mening är sekretessbelagda,
- metodrapporterna,
- regional statistik över produktionen av komjolk.

Dessa förbättringar skall ingå vid framläggandet för Europaparlamentet och rådet av ett förslag till ändring av rådets direktiv 96/16/EG.

BILAGA 1

Utvecklingen av förseningar vid lämnande av mjölkstatistik

1. Genomsnittligt antal dagar av försening
Mejeriernas årliga produktion och användning av mjölk

Tabell B i beslut 97/80/EG

År 1997-2000

	1997	1998	1999	2000	Genomsnitt 1997-2000
Belgien	20	1	-9	-43	-8
Danmark	2	6	-46	9	-7
Tyskland	-67	-1	-128	-65	-65
Grekland	142	170	182	227	180
Spanien	-1	12	6	20	9
Frankrike	-11	-5	0	-3	-5
Irland	62	100	221	198	145
Italien	-7	132	122	66	78
Luxemburg	77	98	63	20	65
Nederländerna	104	-9	96	82	68
Österrike	27	47	40	62	44
Portugal	15	6	13	30	16
Finland	1	33	0	352	97
Sverige	-12	1	-1	-10	-6
Förenade kungariket	2	-16	0	-1	-4
Genomsnitt för EU:s 15 medlemsstater	24	38	37	63	40

2. Genomsnittligt antal dagar av försening

Jordbruksföretagens årliga produktion /
Tabell C i beslut 97/80/EG

År 1997-2000

	1997	1998	1999	2000	Genomsnitt 1997-2000
Belgien	-63	-91	72	-109	-48
Danmark	-86	-86	-138	-83	-98
Tyskland	-159	-1	39	40	-20
Grekland	50	82	90		74
Spanien	20	63	3	11	24
Frankrike	-103	-85	-92	-95	-94
Irland	-30	8	129	106	53
Italien	-99	40	30	-26	-14
Luxemburg	-14	6	135	-72	14
Nederländerna	12	-101	4	-10	-24
Österrike	-65	-52	-52	-30	-50
Portugal	-77	-86	-79	-62	-76
Finland	-91	-91	-92	322	12
Sverige	-104	-107	-93	-102	-102
Förenade kungariket	-90	-30	-44	-5	-42
Genomsnitt för EU:s 15 medlemsstater	-60	-35	-6	-8	-22

3. Genomsnittligt antal dagar av försening

Månatlig redovisning av insamlad mjölk /
Tabell A i beslut 97/80/EG

År 1997-2001

	1997	1998	1999	2000	2001	Genomsnitt 1997-2001
Belgien	51	52	103	71	100	75
Danmark	1	0	-2	-6	-7	-3
Tyskland	16	14	16	14	17	15
Grekland	47	50	71	65	58	58
Spanien	11	7	10	17	25	14
Frankrike	18	3	5	3	3	7
Irland	2	-10	-10	2	-5	-4
Italien	49	41	18	22	10	28
Luxemburg	26	46	98	43	91	61
Nederländerna	-17	30	66	28	-10	19
Österrike	1	8	11	4	10	7
Portugal	11	12	15	19	9	13
Finland	-15	-10	4	0	-5	-5
Sverige	-3	-4	-4	-9	-5	-5
Förenade kungariket	-30	-25	3	1	-1	-11
Genomsnitt för EU:s 15 medlemsstater	11	14	27	18	19	18

BILAGA 2

Antal sekretessbelagda koder per land 1995-2000

År	1995	1996	1997	1998	1999	2000
Belgien	0	0	16	7	14	13
Danmark	0	0	0	1	1	1
Tyskland	1	1	3	3	3	3
Grekland	3	3	3	3	3	0
Spanien	0	0	12	12	15	13
Frankrike	0	0	0	0	0	0
Irland	0	0	0	0	0	1
Italien	0	0	0	0	10	9
Luxemburg	0	20	33	64	64	65
Nederländerna	1	1	3	3	11	13
Österrike	0	0	0	4	4	4
Portugal	0	0	0	0	14	15
Finland	0	8	17	17	17	17
Sverige	5	8	11	10	10	17
Förenade kungariket	7	7	7	7	7	8
Totalt för EU:s 15 medlemsstater	17	48	105	131	173	179
%	100	182	518	671	918	953

Utveckling av antalet sekretessbelagda koder per land 1995-2000 - totalt för EU:s 15 medlemsstater

